

Proje No	TÜBİTAK 214O003
Proje Adı	Cin Mısırında Adaptasyon Yeteneği Yüksek, Kaliteli, Verimli, Yerli Hat ve Çeşitlerin Geliştirilmesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Projeyi Destekleyen Kuruluşlar	TÜBİTAK
Proje Lideri	Mehmet PAMUKÇU
Proje Yürütücüleri	Dr. Şekip ERDAL, Ahmet ÖZTÜRK, Dr. Erkan ÖZATA, Prof. Dr. Burhan KARA, Yar. Doç.Dr. Yalçın COŞKUNER, Halil KAPAR
Başlama-Bitiş Tarihleri	01.04.2015-01.04.2018
Raporun Ait Olduğu Dönem	2015-2018 Sonuç raporu
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	861,220 TL

Proje Özeti:

Planlanan proje ile, cin (patlak) mısırında adaptasyon yeteneği yüksek, verimli, kaliteli ve uluslararası çeşitlerle rekabet edebilecek yerli hibrit çeşit/çeşitleri geliştirmek, aynı zamanda yeni hibritlerin elde edilmesi için popülasyonlardan ümitvar ileri kademedede (S5-S6) hatları ıslah etmek amaçlanmıştır.

Cin mısır (*Zea mays L.everta*) besin içeriği, patlama özelliği, patlak mısır haline getirilerek çerez olarak kullanılabilmesi ile diğer mısır varyete grupları arasında özel bir yere sahiptir. Ülkemizde cin mısır tarımı ve tüketimi gittikçe artmaktadır. Ege, Akdeniz, Güneydoğu Anadolu ve Marmara bölgelerinde yoğun bir şekilde tarımı yapılan cin mısırdaki karşılaşılan en önemli sorun yerli, verimli ve kaliteli çeşit sayısının az olmasıdır. Yurtdışından gerek tohum ve gerekse de ürün ithalatının azaltılması için ıslah çalışmaları ile yeni çeşitlerin ülke tarımına kazandırılması gerekmektedir. Ayrıca, yeni çeşitlerin elde edilmesi için elit/ileri kademedede yeni hatların geliştirilmesi orta ve uzun vadede yeni yerli çeşitlerin elde edilmesine olanak sağlayacaktır. Proje, özel bir mısır tipi olan cin mısırında büyük ölçekte ulusal çapta kamu, özel sektör ve üniversitelerin ilk defa ortaklaşa yürüteceği bir ıslah çalışması olma niteliğindedir. Geliştirilecek olan yerli çeşit/çeşitler sayesinde yerli kaliteli cin mısır tohumu açığı azaltılacak ve yerli üretimin teşvik edilmesinin önü açılacaktır. Araştırma, çeşit ve hat ihtiyacı için ıslah çalışmalarının yanı sıra, cin mısırdaki genetik uzaklık, genetik uzaklıklara dayalı melezleme, genetik varyasyon ve özellikle kalite parametreleri ile ilgili ulusal ve uluslararası literatürde ihtiyaç duyulan konulara ışık tutacaktır.

Araştırmada 2017 yılında; elit/ileri kademedede ümitvar cin mısır hatlarının geliştirilmesi için popülasyonlardan pedigrî yöntemi çerçevesinde kendileme çalışmaları yapılmaya devam edilmiş ve toplam 314 adet cin mısır hattı S₅-S₆ kademesine getirilmiştir. Genel kombinasyon yeteneğinin belirlenmesi 2016 yılında yapılan 200 adet melez 2017 yılında 4 lokasyonda verim denemesine tabii tutulmuştur. Diğer taraftan kısa vadede yerli çeşit ıslahı için kamu ve özel sektöre ait ümitvar hatlar, ön çalışmalardaki ıslah yöntemleri ve moleküler yöntemlerle belirlenen genetik uzaklıklarına göre birbirleri ile melezlenmiştir. Elde edilen melezler hem 2016 hem de 2017 yıllarında 4 lokasyonda (Karadeniz Tarımsal Araştırma, İzmir Poltar Tarım Ürünleri Ltd.Şti., Amasya ve Süleyman Demirel Üniversitesi Ziraat Fakültesi deneme alanları) değerlendirilmiştir. 2016 ve 2017 yıllarında verim denemelerinden elde edilen aday

eřitlerde verim ve verim parametrelerinin yanı sıra kalite analizleri titizlikle yapılmıştır. Sonuçlara göre 3 melez çeşit adayı olarak belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler	Cin mısırs, hat, ıslah, verim
--------------------------	-------------------------------